

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2023 m. balandžio 13 d. Nr. 21RE1-63 (AG1-30/10-2023)

Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Lionelos Gelmanienės, Edvardo Juciaus, Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė) ir Karinės Zavgorodnajos (pranešėja),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjų A. B. ir C. D. patikslintą skundą atsakovui Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjai patikslintu skundu (toliau – skundas) Komisijos prašo „panaikinti Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – Departamentas) Alytaus valdybos (toliau – Valdyba) 2023-02-13 sprendimą Nr. AD5-2565 (toliau – 2023-02-13 Sprendimas) ir įpareigoti ištirti visas aplinkybes, kurios nebuvo išsiaiškintos, t. y. kokie asmenys ir kokius medžius galimai neteisėtai išpjovė valstybinėje žemėje įrenginėjamoje įvažiavimo vietoje ir/ar buvo gautas leidimas toje vietoje pjauti medžius iš Prienų rajono savivaldybės“. Paaikšino, kad Valdybos pareigūnai pagal gautą pareiškėjų pranešimą, dėl valstybinėje žemėje be leidimo kertamų medžių, atliko apžiūrą sklype, esančiame (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini). Apžiūros metu pareigūnai nustatė, kad išpjauti 23 vaismedžiai, taip pat rastas išpjauto uosio kelmas (67 cm skersmens). Dėl riboženklių nebuvimo ir neatliktų kadastrinių matavimų nebuvo galima nustatyti kuriame sklype nupjautas uosis augo. Taip pat nepavyko nustatyti kokie medžiai augo valstybinėje žemėje, kadangi nėra išlikusių kelmų ar medienos. Pareiškėjų nuomone, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-03-12 nutarimu Nr. 206 „Dėl kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams, patvirtinimo“, apžiūros metu rasti išpjauti medžiai nepriskiriami saugotiniams želdiniams, todėl žala aplinkai nepadaryta. Pareiškėjų nuomone, apžiūros metu buvo nepilnai įvertinti faktai (kokioje žemėje ir kokie medžiai) ir aplinkybės, kuriomis buvo nupjauti medžiai (kokie asmenys nupjovė medžius, ar buvo gautas leidimas) (b. l. 25-26).

Atsakovė prašo bylą nutraukti. Atsiliepime dėl pareigos informuoti nurodė, kad Departamento Valdybos Alytaus aplinkos apsaugos inspekcija 2023-02-03 atliko skunde nurodytos teritorijos, (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), patikrinimą (2023-02-03 Apžiūros aktas Nr. (duomenys neskelbtini) ir pareiškėjams 2023-02-13 Sprendimu atsakė, kad „apžiūros metu nustatyta, kad valstybei priklausančioje žemėje (sklypas nesuformuotas) išpjauti 23 vaismedžiai. Apžiūros metu, taip pat rastas išpjauto uosio kelmas (67 cm skersmens), kuris buvo išvirtęs ir išpuvęs (avarinis). Uosio kelmas yra ant valstybinės žemės ir privataus sklypo unikaliu Nr. (duomenys neskelbtini). Dėl neatliktų kadastrinių

matavimų ir riboženklių nebuvimo nustatyti, kuriame tiksliai sklype augo nupjautas uosis nebuvo galimybės. Apžiūros metu, nustatyti kokie medžiai augo valstybinėje žemėje įrenginėjamo kelio vietoje nepavyko, kadangi nėra išlikusių kelmų ar medienos. Pagal 2008 m. kovo 12 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 206 patvirtintus „Kriterijus, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams“ (nauja redakcija nuo 2021-12-24) apžiūros metu rasti išpjauti medžiai nepriskiriami saugotiniams želdiniams, žala aplinkai nepadaryta. Atkreipė dėmesį, kad nuosavybės teisių gynimo būdai yra įtvirtinti Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.95 ir 4.98 straipsniuose.“

Departamento nuomone Komisija nekompetentinga nagrinėti šio Pareiškėjų skundo. Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – IAGNTĮ) 5 str. 3 d. 1 p. nurodyta, kad Lietuvos administracinių ginčų komisijos ir jos teritoriniai padaliniai nesprenžia Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 18 str., 20 str. 2, 3, 4 d. ir 21 str. 1 ir 3 d. nurodytų administracinių ginčų (bylų), t. y. nesprenžia bylų, kurios priskirtos bendrosios kompetencijos teismams (Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau - ABTĮ) 18 str. 1 d.). Jeigu byla nepriskirtina administracinių ginčų komisijos kompetencijai, Administracinių ginčų komisija priima sprendimą bylą nutraukti (IAGNTĮ 20 str. 2 d. 1 p.).

Iš pareiškėjų skundo Komisijai turinio matyti, kad tai pranešimas apie galimą administracinį nusižengimą – kažkas valstybinėje žemėje be leidimo išpjovė medžius. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 281 str. 2 d. nurodyta, kad neteisėtas želdinių naikinimas, neteisėtas želdynų statinių ir įrenginių gadinimas, naikinimas ar perkėlimas užtraukia išpėjimą arba baudą asmenims nuo dvidešimt iki aštuoniasdešimt eurų ir baudą juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims - nuo šešiasdešimt iki vieno šimto septyniasdešimt eurų.

Iš 2023-02-13 Sprendimo turinio matyti, kad tai nutarimas administracinio nusižengimo byloje, o būtent nutarimas nutraukti administracinio nusižengimo teiseną, nes padaryta veika neturi administracinio nusižengimo požymių (ANK 591 str. 1 d. 1 p.), kadangi rasti išpjauti medžiai, atsižvelgus į Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus kriterijus, nepriskiriami saugotiniams želdiniams.

ANK 622 str. 1 d. nurodyta, kad šio kodekso 615 str. 1 d. nurodytų institucijų (tame tarpe ir Departamento) nutarimai administracinių nusižengimų bylose gali būti apskūsti apylinkės teismui pagal institucijos buvimo vietą. Todėl, Departamento nuomone, pareiškėjų skundas Komisijai nežinybingas, byla nutrauktina.

Paaiškinu, kad Valdyba tirdama pareiškėjų pranešimą apie galimą aplinkosauginį administracinį nusižengimą ir priimdama procesinį sprendimą po atlikto administracinio nusižengimo tyrimo privalėjo vadovautis ANK nuostatomis, bet jomis nesivadovavo, dėl ko parengė neteisėtą - netinkamo turinio ir formos 2023-02-13 Sprendimą.

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 16 str. 1 d. 1 p. pasakyta, kad savo arba žemesnio pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto priimtą neteisėtą administracinį sprendimą, viešojo administravimo subjektas gali pripažinti netekusiu galios. Departamentas, matydamas žemesnio pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto priimto administracinio sprendimo neteisėtumą, Komisijai priėmus sprendimą bylą pagal pareiškėjų pateiktą skundą nutraukti ir jam įsigaliojus, įsipareigoja Alytaus valdybos 2023-02-13 Sprendimą pripažinti netekusiu galios ir pareiškėjų pranešimą tirti vadovaujantis ANK nustatyta tvarka (b. l. 34-36).

Skundas tenkintinas iš dalies.

Byloje ginčas kilo dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Alytaus valdybos 2023-02-13 sprendimo Nr. AD5-2565 teisėtumo.

Iš į bylą pateiktų dokumentų matyti, kad pareiškėjai 2023-02-02 skundu kreipėsi į Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją prašydami įvertinti visus pateiktus duomenis ir, nustačius pažeidimus, kaltiems asmenims taikyti įstatymų numatytas priemones. Skunde paaiškino, kad 2022-11-22 pranešimu Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Prienų ir Birštono skyriui (toliau – ir Tarnyba) pateikė informaciją apie pjaunamus brandžius medžius ir prašė užtikrinti, kad nebūtų pjaunami medžiai, kadangi dar nėra atlikti kadastriniai matavimai ir neaiškios žemės sklypo ribos. Šalia esantis žemės sklypas, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), yra privatus. Paaiškino, kad kelis kartus teiravosi Tarnyboje kodėl negauna atsakymo į savo raštą. Nesulaukę atsakymo, pareiškėjai 2023-02-01 nuvyko į Tarnybą ir sužinojo, kad jų 2022-11-22 pranešimas dar neišnagrinėtas. Taip pat sužinojo, kad UAB „(duomenys neskelbtini)“ laimėjo konkursą atlikti projektavimo darbus (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) ir jau pateikė projektą derinimui dėl nurodomo sklypo, kuriame yra padaryti pažeidimai, t. y. valstybinėje žemėje išpjauti brandūs medžiai be leidimų. Pareiškėjų nuomone, Tarnybos Prienų ir Birštono skyriaus darbuotojai neinformavo pareiškėjų apie projektavimo darbus, projekto svarstymą bei jo derinimą, nesiėmė jokių veiksmų gavę pareiškėjų 2022-11-22 pranešimą (b. l. 38).

Departamento Valdybos Alytaus aplinkos apsaugos inspekcija 2023-02-03 atliko (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) vietos apžiūrą ir surašė 2023-02-03 Apžiūros aktą Nr. (11.1)-TVR-649 (toliau – Apžiūros aktas), kuriame nurodė, kad apžiūra pradėta 2023-02-03, 10.00 val. – baigta 2023-02-03, 10.50 val., apžiūrą atliko Valdybos Alytaus aplinkos apsaugos inspekcijos vyr. specialistė I. F. ir vyr. specialistai E. J., K. L.. Nurodė, kad pagal gautą pranešimą nuvykus į valstybinio fondo žemės sklypą, adresu (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) sav., sklype rasti 23 vnt. išpjautų vaismedžių kelmų. Vaismedžių pjovimas matėsi, kad buvo vykdytas senokai. Vaismedžių kelmai pajuodę, o sklype likusių šakų lapai sudžiūvę. Išpjautų vaismedžių kamienų sklype nerasta, likusios tik šakos. Apžiūros metu taip pat rastas išpjauto uosio kelmas. Kelmo skersmuo 67 cm. Buvo matoma, kad kelmas išvirtęs. Išpjauto uosio kelmas yra ant sklypų ribos. Kadangi nėra atlikti sklypų kadastriniai matavimai, taip pat nėra riboženklių, nėra galimybės nustatyti, kuriame sklype augo išpjautas uosis. Apžiūrėjus prie sklypo esančią pakelę, rasta sausos medianos krūva. Nustatyta, kad ši mediana yra iš šalia nulūžusio augančio ąžuolo. Apžiūros metu nustatyti kokie medžiai augo sklype įrenginėjamo kelio vietoje nebuvo galimybės, kadangi nėra išlikusių kelmų ar medienos. Prie Apžiūros akto pridėtos 6 foto lentelės (b. l. 45-46).

Departamento Valdyba 2023-02-13 Sprendimu informavo, kad Departamento Valdybos Alytaus aplinkos apsaugos inspekcijos pareigūnai pagal gautą pareiškėjų pranešimą, dėl valstybinėje žemėje be leidimo kertamų medžių, atliko apžiūrą sklype, adresu (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini). Apžiūros metu nustatė, kad valstybei priklausančioje žemėje (sklypas nesuformuotas) išpjauti 23 vaismedžiai. Apžiūros metu, taip pat rastas išpjauto uosio kelmas (67 cm skersmens), kuris buvo išvirtęs ir išpuvęs (avarinis). Uosio kelmas yra ant valstybinės žemės ir privataus sklypo unikaliu Nr. (duomenys neskelbtini). Dėl neatliktų kadastrinių matavimų ir riboženklių nebuvimo nustatyti, kuriame tiksliai sklype augo nupjautas uosis nebuvo galimybės. Apžiūros metu, nustatyti kokie medžiai augo valstybinėje žemėje įrenginėjamo kelio vietoje nepavyko, kadangi nėra išlikusių kelmų ar medienos. Pagal 2008-03-12 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 206 patvirtintus „Kriterijus, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniems

želdiniams“ (nauja redakcija nuo 2021-12-24) apžiūros metu rasti išpjauti medžiai nepriskiriami saugotiniems želdiniams, žala aplinkai nepadaryta. Atkreipė pareiškėjų dėmesį, kad nuosavybės teisių gynimo būdai yra įtvirtinti Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.95 ir 4.98 straipsniuose (b. l. 2-3).

Nagrinėjamo administracinio ginčo kontekste pažymėtina, kad pareiškėjų skundžiamas 2023-02-13 Sprendimas savo turiniu ir pobūdžiu yra administracinės procedūros sprendimas. Pagal Viešojo administravimo įstatymo 2 str. 3 d. administracinės procedūros sprendimas – administracinis sprendimas, kurio priėmimu baigiama administracinė procedūra. Pagal Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 str. 1 d. Lietuvos administracinių ginčų komisija nagrinėja skundus (prašymus) dėl centrinių valstybinio administravimo subjektų priimtų individualių administracinių aktų ir veiksų (neveikimo) teisėtumo, taip pat dėl šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus. Lietuvos administracinių ginčų komisija taip pat nagrinėja skundus (prašymus) dėl teritorinių valstybinio administravimo subjektų ir savivaldybių administravimo subjektų, esančių jos veiklos teritorijoje, priimtų individualių administracinių aktų ir veiksų (neveikimo) teisėtumo, taip pat dėl šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus. Taigi, Komisijos kompetencijai priskirtina nagrinėti klausimus dėl 2023-02-13 Sprendimo teisėtumo.

Byloje esantys rašytiniai įrodymai tvirtina, kad pareiškėjai 2023-02-02 skundą, pateiktą Aplinkos ministerijai, iš esmės grindė galimu pareiškėjų teisių ir interesų pažeidimu (pareiškėjų teigimu, kadangi dar nėra atlikti kadastriniai matavimai ir neaiškios žemės sklypo ribos, negalima nustatyti kuriame žemės sklype pjaunami (išpjauti) medžiai). Be to, pareiškėjai siekė, kad būtų įvertinti visi pateikti duomenys ir, nustačius pažeidimus, kaltiems asmenims būtų taikomos įstatymų numatytos priemonės. Iš pareiškėjų 2023-02-02 skundo turinio spręstina, kad galimai įvykdytus pažeidimus pareiškėjai sieja su medžių kirtimu neturint leidimų, taip pat medžių kirtimu nenustačius teritorijos ribų tarp privataus žemės sklypo ir valstybinės žemės sklypo.

Kaip nustatyta aukščiau, 2023-02-02 skundu pareiškėjai iš esmės kreipėsi dėl galimai įvykdytų (vykdomų) pažeidimų, pasireiškusių (pasireiškiančių) kaip galimas neteisėtas medžių kirtimas neturint leidimo. Šiuo aspektu pabrėžtina, kad vadovaujantis ANK 281 str. 2 d. neteisėtas želdinių naikinimas, neteisėtas želdynų statinių ir įrenginių gadinimas, naikinimas ar perkėlimas užtraukia išpėjimą arba baudą asmenims nuo dvidešimt iki aštuoniasdešimt eurų ir baudą juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims - nuo šešiasdešimt iki vieno šimto septyniasdešimt eurų. Atsižvelgiant į tai, sprendžiama, kad pareiškėjų 2023-02-02 skundo ir jame išdėstytų prašymų turinys yra susijęs su administracinio nusižengimo teiseną, galimai padarytu administraciniu nusižengimu ir atitinkamai ANK nuostatomis reguliuojamais teisiniais santykiais ir šioje srityje atliekamomis procedūromis. Pabrėžtina, kad atsiliepime pateiktame Komisijoje atsakovė pripažino bei neginčija faktinės aplinkybės, jog „Valdyba tirdama pareiškėjų pranešimą apie galimą aplinkosauginį administracinį nusižengimą ir priimdama procesinį sprendimą po atlikto administracinio nusižengimo tyrimo privalėjo vadovautis ANK nuostatomis“.

Nagrinėjamu atveju, vadovaujantis aukščiau nustatytomis faktinėmis aplinkybėmis, ginčo šalių teisinius santykius reglamentuojančiomis nuostatomis, bei sistemškai įvertinus pareiškėjų 2023-02-02 skundo ir 2023-02-13 Sprendimo turinį, daroma išvada, jog priimant skundžiamą 2023-02-13 Sprendimą administracinė procedūra buvo atlikta netinkamai, t. y. pažeidžiant teisės aktus ir atitinkamai priimant neteisėtą administracinės procedūros sprendimą - 2023-02-13 Sprendimą. Nustatytų faktinių aplinkybių visuma sąlygoja, kad nagrinėjimu atveju pagal pareiškėjų 2023-02-02 skundą turėjo būti pradėtas galimai padaryto administracinio nusižengimo tyrimas ir atliekami visi privalomi veiksmai, procedūros ir kt., reglamentuojami ANK ar kitomis administracinio nusižengimo tyrimą reglamentuojančiomis teisės normomis. Ginčo atveju, tai atlikta nebuvo, ką atsiliepime pateiktame Komisijai pripažįsta ir pati atsakovė. Atitinkamai, pareiškėjų 2023-02-02

skundo išnagrinėjimo rezultatas, priimtas neatlikus būtinų procedūrų, veiksmų ir kt., taip pat yra netinkamo turinio ir įformintas netinkama forma. Šios faktinės aplinkybės neginčija ir atsakovė, pasisakydama, jog „<...> parengė neteisėtą - netinkamo turinio ir formos 2023-02-13 Sprendimą“. Pabrėžtina, kad Komisija nesutinka su atsakovės atsiliepime išdėstyta pozicija, jog „<...> iš 2023-02-13 Sprendimo turinio matyti, kad tai nutarimas administracinio nusižengimo byloje, o būtent nutarimas nutraukti administracinio nusižengimo teiseną, nes padaryta veika neturi administracinio nusižengimo požymių (ANK 591 str. 1 d. 1 p.), kadangi rasti išpjauti medžiai, atsižvelgus į Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus kriterijus, nepriskiriami saugotiniems želdiniams“, kadangi priešingai nei nurodo atsakovė iš 2023-02-13 Sprendimo turinio negalima aiškiai ir nedviprasmiškai nustatyti, kad tai nutarimas administracinio nusižengimo byloje. Papildomai pažymėtina, kad atsakovė atsiliepime nurodė, kad „Departamentas, matydamas žemesnio pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto priimto administracinio sprendimo neteisėtumą, Komisijai priėmus sprendimą bylą pagal pareiškėjų pateiktą skundą nutraukti ir jam įsigaliojus, įsipareigoja Alytaus valdybos 2023-02-13 Sprendimą pripažinti netekusiu galios ir pareiškėjų pranešimą tirti vadovaujantis ANK nustatyta tvarka“.

Remdamasi aukščiau išdėstytu Komisija sprendžia, kad 2023-02-13 Sprendimas yra priimtas pažeidžiant pagrindines ir esmines procedūras, todėl naikintinas. Nustačius, kad pagal pareiškėjų 2023-02-02 skundą turėjo būti pradėta administracinio nusižengimo teiseną ir jos rezultatas atitinkamai įformintas kitokio turinio ir formos dokumentu, Komisija neturi pagrindo tenkinti pareiškėjų antro skundo reikalavimo – *„įpareigoti ištirti visas aplinkybes, kurios nebuvo išsiaiškintos, t. y. kokie asmenys ir kokius medžius galimai neteisėtai išpjovė valstybinėje žemėje įrenginėjamoje įvažiavimo vietoje ir/ar buvo gautas leidimas toje vietoje pjauti medžius iš Prienų rajono savivaldybės“*, kadangi tolimesnis procesinių veiksmų atlikimas ir procedūrų vykdymas turės būti atliekamas administracinio nusižengimo bylos ribose, o ne administracinės bylos ribose.

Vadovaudamasi Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjų A. B. ir C. D. skundą tenkinti iš dalies.

Panaikinti Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Alytaus valdybos 2023-02-13 sprendimą Nr. AD5-2565 „Dėl skundo“.

Likusioje dalyje skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo ginčo šalys gali apskųsti Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmams.

Posėdžio pirmininkė

Birutė Pranevičienė

Komisijos nariai

Lionela Gelmanienė

Edvardas Jucius

Karine Zavgorodnaja